

lastnosti moč oprostiti posamezniku, vtem ko se skuša ubraniti pred izgubo samega sebe, pa tega ni moč oprostiti strokovni instituciji, posebnosti ne instituciji (sodobne) pedagogike: prvič, zato ne, ker je slednji zaupana naloga objektivne in osebno nezainteresirane strokovne obravnave; drugič, zato ne, ker je učenčeva nesamolastnost ali, kantovsko rečeno, nedoletnost osnovno pedagoško dejstvo, implicirano tako v pojmu pedagogike kot v sleherni pedagoški praksi (pa naj bo ta še tako »negativna« in staveča na otrokov naravni razvoj); in tretjič, nemara tudi zato ne, ker je njena strokovna produkcija normativnega značaja – ne nazadnje nekaj preudarnosti pri oblikovanju normativnih predpisov, ki bodo kasneje doleteli in merili na vse, morda zares ne bi škodilo. Skratka, prvo in drugo – dejstvo, da človek nima v(r)ednosti in dejstvo, da ta isti nima prirojene samolastnosti – je v sodobnem pedagoškem diskurzu ne le mestoma in slučajno spregledano, pač pa sistematično utajevano. Kjer se nezainteresiranemu očesu posreči videti le eno, in to je *subjekt, ki (mu) manjka*, se sodobnemu pedagogu rišejo vse mogoče potence, *subjekti (ki imajo) neskončne kompetence*. Na obzorju pedagoškega pogleda zdaj zaeksistirajo sebstva najbolj neverjetnih zmožnosti, vsa »drugačna«, vsa enako(pravno) srečna: gre za entitete, ki se spontano udeležujejo po poti neskončnega procesa osebnostne rasti, intersubjektivnega ustvarjanja in sinergičnega sodelovanja z okoljem.⁹ Kar z drugimi besedami pomeni, da je gonilo tovrstne strokovnosti zvedljivo na neko povsem osebno investicijo, *pedagoško fantazmo*, ki se v zadnji instanci požvižga tako na objektivno resnico kot na realnega otroka (tistega fantazijsko izrojenega, s katerim se sicer močno identificira, pa sodobno pedagoško oko seveda obožuje). Ali, še drugače rečeno, to pomeni, da se sodobno pedagoško gradivo piše v sferi osebnega nemaranja (resničnosti), da

drugega, simbolnega; skratka, ne more biti nikoli samolastna in cela, sebevedoča, samoizpolnjena in srečna. Od tod bi bilo moč potegniti določene politične konsekvence in reči, da je človekova prva in najbolj neodtujljiva pravica pravica do nesamolastnosti in do nesamolastnega izražanja.

- 9 Navedimo primer pravkar opisanega pedagoškega zanesenjašva: »SOUSTVARJANJE UČENJA V DELOVNEM ODNOSU. Drugačna šola omogoča vsakemu učencu, da napreduje in raste, pridobi samospoštovanje in občutek lastne vrednosti, ker je udeležen v soustvarjanju znanja v svojem izvirnem projektu učenja. To je šola, ki zahteva paradigmatški premik: učitelj v osebnem odnosu z učencem zagotovi možnosti za soustvarjanje učenja. /.../ Mislim, da ni lepšega opisa vloge učitelja in učenca za delo v šoli in tem tisočletju. Učitelj se pridruži učencu, da bi skrbno soustvarjanje začel tam, kjer učenec je; učenec začne iz svoje ekspertnosti, da bi raziskoval, odkrival in se učil. /.../ VEČGLASNA UČEČA SE SKUPNOST. Učeca se skupnost omogoča raziskovanje pluralnosti znanja in dragoceno izkušnjo sodelovanja in bogastva raznolikosti. Slišijo se vsi glasovi v razredu, dela večglasna učeca se skupnost. /.../ Vsak otrok se uči iz svoje izkušnje, uči se od drugega in uči druge! Tako nastajajo fantastične sestavljenke raznolikega, usvojenega in uporabnega znanja. Učitelj se pridruži učencu, učenec se pridruži drugemu učencu, učenec se pridruži učitelju. Vse je tu: poslušati, slišati, pogovarjati se, odgovarjati.« (Čačinovič Vogrinčič, 2011: 112)